

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

31443

Aşağıdaki sorularımın TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca *Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ* tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim **17.07.2025**.

Nevroz Uysal Aslan

Şırnak Milletvekili

Tarafımıza ulaşan bilgilere göre, Burdur Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumu'nda tutulan siyasi mahpus Adem Destan, çeşitli insan hakları ihlallerine maruz kaldığını belirtmektedir. Söz konusu iddialara göre; cezaevinde siyasi mahpuslar, adli ve diğer hükümlülerle aynı koğuş veya bölümde tutulmakta, bu uygulama siyasi mahpusları hem sosyal hem de fiziksel açıdan ciddi tehditlerle karşı karşıya bırakmaktadır. Hakaret, küfür, psikolojik şiddet ve zaman zaman can güvenliğini tehdit edebilecek davranışlarla karşılaştıkları belirtilmekte; cezaevi yönetimine yapılan başvuruların ise dikkate alınmadığı ifade edilmektedir.

Bunun yanı sıra, hastane sevk işlemleri sırasında ağız içi aramanın dayatılması ve bu uygulamayı kabul etmeyen mahpusların tedavi hakkının fiilen engellenmesi, Anayasa, AIHS ve ulusal mevzuat kapsamında ağır hak ihlali anlamına gelmektedir.

Bu ihlallerin, yalnızca bireysel değil; aynı zamanda cezaevlerinde süregelen yapısal bir sorunun göstergesi olduğu, demokratik hukuk devleti ilkeleriyle bağdaşmadığı açıktır. Ayrıca, bu durumun Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler çerçevesinde doğrudan denetime tabi olduğu da unutulmamalıdır.

Bu bağlamda:

1. Burdur Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumu'nda siyasi mahpusların adli mahpuslarla aynı bölüm veya koğuşlara yerleştirilmesinin gerekçesi nedir? Bu uygulama tüm cezaevlerinde sistematik bir politika mıdır?
2. Siyasi mahpusların ayrı tutulmasına yönelik cezaevi yönetimine ilettikleri talepler neden karşılanmamaktadır?
3. Siyasi mahpusların bu uygulama nedeniyle küfür, hakaret, psikolojik şiddet ve can güvenliğini tehdit eden davranışlara maruz kaldığı iddialarına dair herhangi bir inceleme yapılmış mıdır?

4. Cezaevi yönetimi, bu mahpusları korumaya yönelik ne tür idari ve güvenlik önlemleri almaktadır?
5. Ceza İnfaz Kurumları'nda ağız içi arama uygulaması hangi mevzuata dayanmaktadır? Bu uygulama hangi sıklıkla ve hangi koşullarda yapılmaktadır?
6. Ağız içi aramayı reddeden mahpusların hastane sevklerinin engellenmesi, Anayasa'nın sağlık hakkı teminatı ve AİHS'in işkence yasağına aykırı değil midir?
7. Cezaevi sağlık hizmetlerine erişimde mahpuslara yönelik ayrımcı veya keyfi uygulamalar olup olmadığına dair Bakanlığınızca yapılan denetimler mevcut mudur? Varsa, son beş yılda tespit edilen ihlaller nelerdir?
8. Yukarıda sıralanan hak ihlalleri ve kötü muamele iddialarına ilişkin adli ya da idari soruşturma başlatılmış mıdır? Başlatılmışsa, süreç hangi aşamada?
9. Türkiye genelinde siyasi mahpusların cezaevlerinde adli hükümlülerle birlikte tutulmasına dair bakanlığınızın ilkesel bir düzenlemesi bulunmakta mıdır?
10. Cezaevlerindeki politik mahpusların yaşam ve güvenlik haklarını teminat altına almak için Bakanlığınızca alınan yapısal önlemler nelerdir?